

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΑΚ282	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Έαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τεχνολογία και Κοινωνικές Ανισότητες		
ΔΙΔΑΣΚΩΝ	Χαρά Κούκη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικά Επιλεγόμενη Παράδοση		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι, κατόπιν συνεννόησης και στη βάση εκπόνησης εργασίας και παρουσίασής της στο μάθημα (στα αγγλικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να: Γνώσεις - Να εξοικειωθούν, να αναγνωρίζουν και να αναλύουν κριτικά βασικές έννοιες, θεωρητικά σχήματα και εθνογραφικές μελέτες περίπτωσης από τη βιβλιογραφία των Σπουδών Επιστήμης, Τεχνολογίας και Κοινωνίας (STS) - Να μπορούν να αντιληφθούν με ποιες μεθοδολογικές προσεγγίσεις το πεδίο των Σπουδών Επιστήμης, Τεχνολογίας και Κοινωνίας (STS) βρίσκει εφαρμογή στην κοινωνική έρευνα, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάλυση της (ανα)παραγωγής κοινωνικών ανισοτήτων. - Να εξοικειωθούν με την κοινωνιολογική ανάλυση της τεχνολογίας και την ιστορική διαμόρφωση σχετικών εννοιών, θεσμών και πρακτικών - Να είναι σε θέση να διακρίνουν και να αναπτύσσουν κεντρικά επιχειρήματα κριτικών προσεγγίσεων αναφορικά με αφηγήματα περί επιστημονικής προόδου αλλά και της αυθεντίας των ειδικών που συνδέονται με την τεχνολογία

• Να κατανοούν και να μπορούν να αναλύσουν με ποιους τρόπους οι σχέσεις εξουσίας, η πολιτική και οι συλλογικές ταυτότητες διαμορφώνουν την επιστημονική πρόοδο και τα τεχνολογικά αντικείμενα • Να μπορούν να αναλύουν με ποιους τρόπους διασταυρούμενες μορφές ανισότητας (φύλο, φυλή, τάξη, αναπηρία, παγκόσμιος Βοράς-Νότος) επηρεάζουν τον σχεδιασμό και την εφαρμογή τεχνολογιών • Να κατανοούν τον ρόλο της τεχνολογίας σε συλλογικούς αγώνες, εξεγέρσεις και σύγχρονα κινήματα κοινωνικής δικαιοσύνης • Να εξοικειωθούν με τις διασυνδέσεις μεταξύ τεχνολογίας, περιβάλλοντος, κλιματικής αλλαγής και βιώσιμης ανάπτυξης																			
<u>Δεξιότητες</u> • Να αναπτύξουν κριτικό στοχασμό σε σχέση με τις κυρίαρχες αφηγήσεις και τη χρήση της τεχνολογίας • Να αναγνωρίζουν την ιστορική διαμόρφωση της τεχνολογίας • Να αναγνωρίζουν τον διττό ρόλο της τεχνολογίας ως μέσο κοινωνικού ελέγχου αλλά και εργαλείο κοινωνικής δικαιοσύνης																			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;</i> <table border="0"> <tr> <td><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td><td><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td></tr> <tr> <td><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td><td><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td></tr> <tr> <td><i>Λήψη αποφάσεων</i></td><td><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td></tr> <tr> <td><i>Αυτόνομη εργασία</i></td><td><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td></tr> <tr> <td><i>Ομαδική εργασία</i></td><td><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i></td><td><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></td></tr> <tr> <td><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></td><td><i>.....</i></td></tr> <tr> <td><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></td><td><i>Άλλες...</i></td></tr> <tr> <td></td><td><i>.....</i></td></tr> </table>		<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>	<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>		<i>.....</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>																		
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>																		
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>																		
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>																		
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>																		
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>																		
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>																		
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>																		
	<i>.....</i>																		
• Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Σχεδιασμός και διαχείριση ασκήσεων • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής και ανάπτυξη κριτικού στοχασμού, κυρίως σε σχέση με ό,τι φαίνεται αυτονόητο • Επίδειξη κοινωνικής υπευθυνότητας και ενσυναίσθησης σε θέματα τάξης, φύλου, φυλής και αναπηρίας																			

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Περίληψη Το μάθημα αυτό διερευνά τη σύνθετη σχέση ανάμεσα στην τεχνολογία και τις κοινωνικές ανισότητες μέσα από την οπτική των Σπουδών Επιστήμης, Τεχνολογίας και Κοινωνίας (STS). Ξεκινώντας από θεωρητικά κείμενα, οι φοιτητές/-τριες θα εξετάσουν πώς η επιστήμη και η τεχνολογία συγκροτούνται κοινωνικά, διαμορφώνονται ιστορικά και εμπλέκονται σε πεδία πολιτικής αντιπαράθεσης. Στη συνέχεια, παρακολουθούμε την ιστορική εξέλιξη της τεχνολογίας ως πεδίου όπου ασκείται εξουσία, αλλά και ως χώρου πολιτικής διεκδίκησης και διαμόρφωσης εναλλακτικών φαντασιακών και κοινωνικού μετασχηματισμού. Στη συνέχεια, το μάθημα εστιάζει στις διασταυρώσεις φύλου, φυλής, τάξης και αναπηρίας και παγκόσμιων ανισοτήτων (Βοράς/ Νότος), αναλύοντας πώς τα τεχνολογικά συστήματα συμβάλλουν στην (ανα)παραγωγή αλλά και στην ανατροπή των κοινωνικών ανισοτήτων. Το τελευταίο μέρος υιοθετεί μια απο-αποικιοκρατική προσέγγιση, με ιδιαίτερη έμφαση στη χρήση της τεχνολογίας από καθεστώτα εποικισμού, αλλά και στις μορφές αντίστασης που γεννιούνται μέσω της ίδιας της τεχνολογίας.

Μέσα από αυτό ένα θεωρητικό πλαίσιο, μεθοδολογικές προσεγγίσεις των STS αλλά και εθνογραφικές μελέτες περίπτωσης, οι φοιτητές/τριες θα εξοικειωθούν με μια κριτική κοινωνιολογική προσέγγιση της τεχνολογίας με στόχο να φανταστούν πιο δίκαια τεχνολογικά μέλλοντα.

Ενδεικτική διάρθρωση ενοτήτων:

Εισαγωγική Συνάντηση

- Αλληλογνωριμία
- Εισαγωγή στην προβληματική, τις θεματικές και τη μεθοδολογία του μαθήματος.
- Παρουσίαση θεματικών για τις προαιρετικές εργασίες

Α' Ενότητα: Κοινωνιολογική Οπτική στην Τεχνολογία

- Εισαγωγή στις Σπουδές Κοινωνίας, Επιστήμης και Τεχνολογίας (STS)
- Ιστορικές διαδρομές της τεχνολογίας

Β' Ενότητα: Διαθεματικές προσεγγίσεις και μελέτες περίπτωσης

- Φύλο, Φροντίδα και Τεχνολογία
- Φυλή και Τεχνολογία: ιατρικός και θεσμικός ρατσισμός
- Τάξη, Εργασία και Τεχνολογία
- Αναπηρία και Τεχνολογία
- Αποαποικιοκρατικές προσεγγίσεις στην τεχνολογία: η περίπτωση του settler colonialism

Καταληκτική Συνάντηση

- Σύνοψη και συζήτηση για τα τεχνολογικά μέλλοντα
- Αποτίμηση της μαθησιακής εμπειρίας και αναστοχασμός

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	- Χρήση βιντεοπροτζέκτορα και προβολή διαφανειών και βίντεο για την διάλεξη - Χρήση τεχνολογικών εργαλείων (βίντεο, polls, jamboard κα.) για συμμετοχικές ασκήσεις κατά την διάρκεια των διαλέξεων - Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας moodle (elearn)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	36
	Αυτόνομη Μελέτη	23
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	26
	Ανάλυση και Κριτική του Οπτικοακουστικού Υλικού	20
	Συμμετοχή στη διαδραστική διδασκαλία	10
	Σύνολο Μαθήματος	150
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	Ο τελικός βαθμός των φοιτητών/φοιτητριών προκύπτει από την αξιολόγηση της συμμετοχής (τυπικής και ουσιαστικής) των φοιτητών/τριών στις εβδομαδιαίες συναντήσεις. Η παρουσία των φοιτητών/τριών κρίνεται απαραίτητη. Υπάρχει η δυνατότητα προαιρετικών εργασιών Η γραπτή εξέταση περιλαμβάνει: - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Σύντομες απαντήσεις - Ανοιχτές ερωτήσεις Προαιρετική εργασία (30%): 1.500 λέξεις, 30% της βαθμολογίας, με την προϋπόθεση ότι η τελική εξέταση θα είναι προβιβάσιμη. Ο στόχος της εργασίας είναι να συνοψίσει και να αναπτύξει μια κριτική στάση απέναντι στα θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Διευκρινίσεις για τις εργασίες, καθώς και τα κριτήρια βαθμολόγησης, θα γνωστοποιηθούν στους φοιτητές /στις φοιτήτριες στην αρχή των μαθημάτων και θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του μαθήματος.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόφωνη

Bijker, W. E. (2013). Διαμορφώνοντας την τεχνολογία – Δομώντας την κοινωνία. Αθήνα: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ).

Haraway, D. (2014). Το μανιφέστο των σάιμποργκ: Επιστήμες, τεχνολογία και σοσιαλιστικός φεμινισμός στα τέλη του 20ού αιώνα. Αθήνα: Τοποβόρος

Haraway, D. J. (2014). Ανθρωποειδή, κυβόργια και γυναίκες: Η επανεπινόηση της φύσης (μτφρ. Πελαγία Μαρκέτου). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Hobsbawm, J. E. (2015). Η Εποχή των Επαναστάσεων, 1789-1848. Αθήνα: Εκδόσεις ΜΙΕΤ.

Mindell, D. A. (2024). Τα ρομπότ μας, οι εαυτοί μας: Η ρομποτική και οι μύθοι της αυτονομίας. (Μτφρ. Μπέλλα Σπυροπούλου). Αθήνα: Εκδόσεις Angelus Novus

Sismondo, S. (2016). Εισαγωγή στις Σπουδές Επιστήμης και Τεχνολογίας (μτφρ. Βαρβάρα Σπυροπούλου). Αθήνα: Liberal Books.

Ρεντέζη, Μ. (2012). Το φύλο της τεχνολογίας και η τεχνολογία του φύλου. Αθήνα: Εκδόσεις Εκκρεμές.

Τζανάκης, Μ. κα. (επιμ.,) (2014). Σώμα υπό επιτήρηση: Ηθικές και πολιτικές συνδηλώσεις της ιατρικής τεχνολογίας και της κοινωνικής φροντίδας. Αθήνα: Εκκρεμές.

Τύμπας, Τ. (2018). Αναλογική εργασία, ψηφιακό κεφάλαιο: Ιστορία των τεχνολογιών υπολογισμού και αυτοματισμού στην ενέργεια και την επικοινωνία. Αθήνα: Angelus Novus

Τύμπας, Τ., & Μέργουπη-Σαββαΐδου, Ε. (επιμ.) (2013.). Ιστορίες της τεχνολογίας του εικοστού αιώνα. Ηράκλειο: ΙΤΕ – Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Φουκώ, Μ. (1989). Επιτήρηση και τιμωρία: Η γέννηση της φυλακής (μτφρ. Γ. Ράππας). Αθήνα: Εκδόσεις Ράππας

Αγγλόφωνη

Adas, M. (1989). Machines as the Measure of Men: Science, Technology, and Ideologies of Western Dominance (Ch. 5). Ithaca, NY: Cornell University Press.

Ali, S. M. (2016). "A Brief Introduction to Decolonial Computing." In Proceedings of the 2016 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems (pp. 1–11). <https://doi.org/10.1145/2858036.2858092>

Arnold, D. (2013). Everyday Technology: Machines and the Making of India's Modernity. Chicago: University of Chicago Press.

Benjamin, Ruha. 2019. Race After Technology: Abolitionist Tools for the New Jim Code. Medford, MA: Polity Press

Braun, Lundy. 2021. Race Correction and Spirometry: Why History Matters. Chest 159 (4):1670-1675

Brayne, Sarah. 2021. Predict and Surveil: Data, Discretion, and the Future of Policing. New York: Oxford University Press

Browne, S. (2015). Dark Matters: On the Surveillance of Blackness. Durham, NC: Duke University Press.

Chan, A. (2013). Networking Peripheries: Technological Futures and the Myth of Digital Universalism. Cambridge, MA: MIT Press.

Cowan, R. S. (1983). More Work for Mother: The Ironies of Household Technology from the Open Hearth to the Microwave. New York: Basic Books

Crawford, Kate. 2021. Earth. In The Atlas of AI: Power, Politics, and the Planetary Costs of Artificial Intelligence. New Haven: Yale University Press, 23-51

D'ignazio, Catherine, and Lauren F. Klein. 2020. Data Feminism. Cambridge, MA: MIT press

Edwards, P. (1996). The Closed World: Computers and the Politics of Discourse in Cold War America. Cambridge, MA: MIT Press.

Eubanks, V. (2018). Automating Inequality: How High-Tech Tools Profile, Police, and Punish the Poor. New York: St. Martin's Press.

Gray, M., & Suri, S. (2019). Ghost Work: How to Stop Silicon Valley from Building a New Global Underclass. Boston: Houghton Mifflin Harcourt.

Harding, S. (Ed.) (2011). The Postcolonial Science and Technology Studies Reader. Durham, NC: Duke University Press.

Hicks, M. (2017). Programmed Inequality: How Britain Discarded Women Technologists and Lost Its Edge in Computing (Ch. 2: "The Data Processing Sisterhood"). Cambridge, MA: MIT Press.

Latour, B. (1992). "Where Are the Missing Masses? The Sociology of a Few Mundane Artifacts." In W. E. Bijker & J. Law (Eds.), Shaping Technology/Building Society: Studies in Sociotechnical Change (pp. 225–258). Cambridge, MA: MIT Press.

- Light, J. (1999). "When Computers Were Women." *Technology and Culture*, 40(3), 455–483
- Marx, K. (1867). *Capital*, Volume 1 (Ch. 15: "Machinery and Modern Industry"). (B. Fowkes, Trans.). London: Penguin Classics, 1990.
- Marx, L. (2010). Technology: The emergence of a hazardous concept. *Technology and culture*, 51(3), 561-577.
- Meyer, S. (1981). *The Five Dollar Day: Labor Management and Social Control in the Ford Motor Company, 1908-1921*. Albany: State University of New York Press.
- Mullaney, Thomas S., Benjamin Peters, Mar Hicks, and Kavita Philip. 2021. *Your Computer is on Fire*. Cambridge, MA: MIT Press
- Noble, D. (1984). *Forces of Production: A Social History of Industrial Automation* (Ch. 7: "Social Choice in Machine Design"). New York: Knopf.
- Noble, S. U. (2018). *Algorithms of Oppression: How Search Engines Reinforce Racism*. New York: NYU Press.
- Nye, D. E. (2006). *Technology Matters: Questions to Live With*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Sadowski, Jathan. 2020. *Too Smart: How Digital Capitalism is Extracting Data, Controlling our Lives, and Taking over the World*. Cambridge, MA: MIT Press
- Siebers, Tobin. 2009. What Can Disability Studies Learn from the Culture Wars. In *The Design Culture Reader*, edited by B. Highmore. New York: Routledge, 132-140
- Thomas, K. (2022). "Historicizing Algorithmic Bias." *Technology and Culture*, 63(1), 1-26.
- Wajcman, J. (1991). *Feminism Confronts Technology*. Cambridge: Polity Press.
- Weizman, E. (2007). *Hollow Land: Israel's Architecture of Occupation* (Ch. 5: "Evacuations" and Ch. 9: "The Wall"). London: Verso.
- Wendling, A. (2009). *Karl Marx on technology and alienation*. Springer.
- Winner, L. (1980). "Do Artifacts Have Politics?" *Daedalus*, 109(1), 121-136.
- Wolfe, P. (2006). "Settler Colonialism and the Elimination of the Native." *Journal of Genocide Research*, 8(4), 387–409

(6) ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Επιλέξτε τους στόχους που συνδέεται: (επιλογή 2 έως 5)

5, 7, 8, 9, 10

TAGS (επιλογή 2 έως 5)

ΣΤΟΧΟΙ	Επιλέξτε από τις προτεινόμενες λέξεις
1 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΦΤΩΧΕΙΑ	Φτώχεια Κοινωνική προστασία Κοινωνική συνοχή Ισα ανθρώπινα δικαιώματα Κοινωνική ανθεκτικότητα Ευπαθείς ομάδες Κοινωνικοί κλονισμοί/καταστροφές Περιβαλλοντικές καταστροφές Αναπτυξιακή συνεργασία Αναπτυσσόμενες χώρες Λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες Αγροτικό εισόδημα Οικοσυστήματα
2 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΠΕΙΝΑ	Πείνα Πρόσβαση σε τροφή Διατροφή Παραγωγή τροφής Ασφάλεια τροφίμων Αγροτικές πρακτικές Κλιματική αλλαγή και προσαρμογή Ακραία καιρικά φαινόμενα Ποιότητα της γης Ποιότητα του εδάφους Γενετική ποικιλότητα Αγροτικές υποδομές Τράπεζες γονιδίων (φυτικών ή/και ζωικών) Αναπτυσσόμενες χώρες Ουδέτερη ή αρνητική αντανάκλαση (νεογνών)
3 ΚΑΛΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ	Τροχαία ατυχήματα Σεξουαλική/αναπαραγωγική υγεία Καθολική πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (συμπεριλαμβανομένων φαρμάκων και εμβολίων) Ρύπανση (αέρας/νερό/εδαφός) αραγωγική υγεία Διαχείριση υπηρεσιών υγείας (χρηματοδότηση ή/και ανάπτυξη εργατικού δυναμικού) Κίνδυνοι για την υγεία (έγκαιρη προειδοποίηση, μείωση κινδύνου, διαχείριση) Ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τεχνική, επαγγελματική, πανεπιστημιακή) Πρώιμη παιδική ηλικία (αναπτυξιακή και προσχολική εκπαίδευση) Δεξιότητες (τεχνικές ή/και επαγγελματικές) Συμπεριληπτική εκπαίδευση Προσόντα και κατάρτιση εκπαιδευτικών Δια βίου μάθηση

	
ΣΤΟΧΟΙ	Επιλέξτε από τις προτεινόμενες λέξεις
	Εκμετάλλευση των γυναικών Ενδυνάμωση γυναικών και κοριτσιών
	Υγιεινή και αποχέτευση Ποιότητα νερού Ανακύκλωση/επαναχρησιμοποίηση νερού Οικοσυστήματα που σχετίζονται με το νερό
	Ανανεώσιμη ενέργεια Ενεργειακό μείγμα Ενεργειακή απόδοση Καθαρή ενέργεια Ενεργειακές τεχνολογίες Ορυκτά καύσιμα Αναπτυσσόμενες χώρες Λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες
	Οικονομική μεγέθυνση Τεχνολογική αναβάθμιση και καινοτομία Κλάδοι έντασης εργασίας Δημιουργία θέσεων εργασίας Επιχειρηματικότητα Δημιουργικότητα και καινοτομία Πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες ή/και ιδρύματα Αποδοτικότητα πόρων Βιώσιμη κατανάλωση ή/και παραγωγή Αξιοπρεπής εργασία Ανεργία Δουλεία και εμπορία ανθρώπων Παιδική εργασία Εργατικά δικαιώματα Υγεία και ασφάλεια στο χώρο εργασίας Μετανάστες Βιώσιμος τουρισμού Αναπτυσσόμενες χώρες Λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες
	Βιομηχανοποίηση (συμπεριληπτική και βιώσιμη) Εργασία Αναπτυσσόμενες χώρες Αλυσίδες αξίας και αγορές Τεχνολογίες (καθαρές και φιλικές προς το περιβάλλον)
	Συμπερίληψη (κοινωνική, οικονομική και πολιτική) Μείωση ανιστήτων Νόμοι και/ή πολιτικές κατά των διακρίσεων Κοινωνική ισότητα Πολιτικές κοινωνικής προστασίας Παρακολούθηση χρηματοπιστωτικών αγορών και ιδρυμάτων Πολιτικές μετανάστευσης και κινητικότητας

	Συστήματα μεταφορών (συμπεριληπτικά και βιώσιμα) Βιώσιμη αστικοποίηση Πολιτιστική κληρονομιά Φυσική κληρονομιά Διακρίσεις σε βάρος των γυναικών Αστικό αποτύπωμα Συμμετοχή των γυναικών στη λήψη αποφάσεων Ισότητα των φύλων Λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες
	Πόσιμο νερό Βιώσιμη παραγωγή Ανεπτυγμένες χώρες Αναπτυσσόμενες χώρες Διαχείριση υδάτινων πόρων Σπατάλη τροφίμων Απώλειες τροφής Διαχείριση φυσικών πόρων Διαχείριση απορριμμάτων (πρόληψη, μείωση, ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση) Διαχείριση ρύπανσης (αέρας/νερό/έδαφος) Δημοσιοποίηση πληροφοριών βιωσιμότητας Δημόσιες συμβάσεις Βιώσιμος τουρισμός
ΣΤΟΧΟΙ	Επιλέξτε από τις προτεινόμενες λέξεις
	Κλιματικοί κίνδυνοι Φυσικές καταστροφές Μέτρα για την κλιματική αλλαγή Αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής (μετριάσμός, προσαρμογή, μείωση των επιπτώσεων, έγκαιρη προειδοποίηση)
	Θαλάσσια ρύπανση Θαλάσσια οικοσυστήματα Παράκτια οικοσυστήματα Ρεξίνιση των ωκεανών Υπεραλίευση Πρακτικές αλιείας Υδατοκαλλιέργειες Τουρισμός Ναυτική τεχνολογία Θαλάσσια βιοποικιλότητα
	Ανθεκτικές υποδομές Χερσαία οικοσυστήματα Λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες Απομείωση δασών Δασοπονία Αποτέλεσματικότητα χρήσης πόρων Είδη υπό προστασία Χλωρίδα ή/και πανίδα Προϊόντα χλωρίδας και πανίδας Ερευνα και ανάπτυξη Καινοτομία Βιομηχανική διαφοροποίηση Χωροκατακτήματα Τοπικές ευκαιρίες βιοποικισμού Τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών πρόσβαση στο διαδίκτυο
	Θεσμοί που λογοδοτούν Θεσμοί χωρίς αποκλεισμούς Διαφανείς θεσμοί Βία Εξάλειψη της εκμετάλλευσης των παιδιών Ιση πρόσβαση στη δικαιοσύνη Οργανωμένο έγκλημα Διαφθορά και/ή δωροδοκία Νόμοι που καταργούν διακρίσεις
	Πολιτιστονικές συμπράξεις Αναπτυσσόμενες χώρες Είσπραξη φόρων Βιωσιμότητα χρέους Προσθήκη θέσεων εργασίας Κοινωνική προστασία Συνεργασία σε θέματα επιστήμης/τεχνολογίας/καινοτομίας Διαχείριση ανθρώπινων οικισμών Τεχνολογία (ανάπτυξη, μεταφορά, διάδοση, διασπορά) Υποστήριξη που προκαλείται από περιβαλλοντικές καταστροφές Ανάπτυξη ικανοτήτων τεχνολογίας και καινοτομίας Ποιότητα μέρα στην πόλη Διαχείριση αστικών απορριμμάτων
	Δημόσιοι χώροι (ασφαλείς, χωρίς αποκλεισμούς, προσβάσιμοι, πράσινοι) Περιφερειακός αναπτυξιακός σχεδιασμός